

เอกสารคำแนะนำโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง หรือโรคเมอร์ส (MERS-CoV)

.....

สถานการณ์โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง ข้อมูลตั้งแต่ ปี ๒๕๕๕ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ มีรายงานผู้ป่วย ๒,๖๑๘ ราย ผู้เสียชีวิต ๙๔๕ ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายน้อยละ ๓๖ โดยพบผู้ป่วยจาก ๒๗ ประเทศ ได้แก่ ประเทศแอลจีเรีย, ออสเตรเลีย, บาห์เรน, จีน, อียิปต์, ฝรั่งเศส, เยอรมนี, กรีซ, อิหร่าน, อิตาลี, จอร์แดน, คูเวต, เลบานอน, มาเลเซีย, เนเธอร์แลนด์, โอมาน, ฟิลิปปินส์, กาตาร์, เกาหลีใต้, ซาอุดีอาระเบีย, ไทย, ตูนิเซีย, ตุรกี, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, สหราชอาณาจักร, สหรัฐอเมริกา และเยเมน ส่วนใหญ่อยู่ในประเทศแถบตะวันออกกลาง ซึ่งประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นประเทศที่มีรายงานผู้ป่วยสูงที่สุดเป็นอันดับ ๑ มีรายงานผู้ป่วย ๒,๒๐๙ ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ ๘๔ ผู้เสียชีวิต ๘๖๔ ราย ระหว่างวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๗ ถึง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ มีรายงาน ผู้ป่วย ๔ ราย และมีผู้เสียชีวิต ๒ ราย ส่วนประเทศไทย กรมควบคุมโรค โดยกองโรคติดต่อทั่วไป ได้ติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ จากโปรแกรมเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคและภัยสุขภาพ (M-EBS) อย่างต่อเนื่อง มีรายงานผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patients Under Investigated) จำนวน ๘๔ ราย ส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่มีประวัติเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์และอุมเราะห์ และชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเพื่อเข้ารับการรักษาโรคประจำตัวในโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

กระทรวงสาธารณสุข จึงได้จัดทำ และรวบรวมคำแนะนำต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดของโรคโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง หรือโรคเมอร์ส (MERS-CoV) ประกอบด้วยสถานการณ์โรค องค์ความรู้เกี่ยวกับโรค ได้แก่ สาเหตุ ระยะเวลาฟักตัว การติดต่อ อาการ การป้องกันโรค มาตรการ และคำแนะนำในการป้องกัน และควบคุมโรค

จัดทำโดย
กลุ่มโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจ และโรคติดต่ออุบัติใหม่ กองโรคติดต่อทั่วไป
กรมควบคุมโรค

องค์ความรู้โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง หรือ MERS-CoV

โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง หรือ MERS-CoV (Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus) เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งในกลุ่มของโคโรนาไวรัส (Coronavirus) ซึ่งสามารถทำให้เกิดการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ ส่วนใหญ่จะส่งผลต่อปอด และอาจทำให้เกิดภาวะปอดบวมรุนแรงได้ ซึ่งสาเหตุและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับโรคนี้มีดังนี้

๑. สาเหตุ

เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาในตระกูล Betacoronavirus ซึ่งไวรัสชนิดนี้ได้ถูกค้นพบครั้งแรกในปี ๒๐๑๒ ในซาอุดีอาระเบีย โดยมีแหล่งรังโรคจากอูฐ ซึ่งมีการพบเชื้อในอูฐ โดยเฉพาะอูฐหนอกเดียว ในหลายประเทศในตะวันออกกลาง

๒. ระยะฟักตัว

ระยะฟักตัว ประมาณ ๕ ถึง ๑๔ วันหลังจากสัมผัสเชื้อ ซึ่งในระยะฟักตัวนี้ ผู้ติดเชื้ออาจไม่แสดงอาการหรือแสดงอาการเล็กน้อย แต่สามารถแพร่เชื้อไปยังผู้อื่นได้

๓. การติดต่อ

สามารถติดต่อจากคนสู่คนผ่านการสัมผัสกับสารคัดหลั่งจากทางเดินหายใจ เช่น น้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่งจากการไอและจาม โดยสามารถแพร่ระบาดในสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก เช่น โรงพยาบาลและสถานที่ที่มีการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีอาการ นอกจากนี้ ยังมีการพบว่า การสัมผัสกับสัตว์ที่เป็นพาหะ เช่น อูฐ อาจเป็นแหล่งที่มาของการติดเชื้อ หรือบริโภคผลิตภัณฑ์จากอูฐที่ไม่ได้มีการแปรรูป เช่น นำนมอูฐดิบ

๔. อาการ

อาการของการติดเชื้อ MERS-CoV จะคล้ายกับโรคทางเดินหายใจอื่นๆ และอาจมีอาการดังนี้

- ไอ
- ไข้สูง
- อาการทางเดินหายใจ เช่น หายใจลำบาก
- ปวดกล้ามเนื้อ
- อ่อนเพลีย
- ปอดบวม
- ในบางกรณีอาจมีภาวะไตวายหรือภาวะติดเชื้อในเลือด

ในกรณีที่อาการรุนแรง อาจมีการพัฒนาเป็นโรคปอดบวมที่อาจต้องการการรักษาในห้อง ICU และมีอัตราการเสียชีวิตสูง โดยเฉพาะในผู้ที่มีโรคประจำตัวหรือระบบภูมิคุ้มกันอ่อนแอ

๕. คำแนะนำสำหรับผู้เดินทางไปแสวงบุญในประเทศซาอุดีอาระเบีย

เนื่องจากประเทศไทยมีผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะห์ตลอดทั้งปี และพิธีฮัจญ์ในช่วงปลายปี ทำให้มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสได้ ดังนั้นผู้เดินทางไปแสวงบุญ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำก่อน ระหว่าง และหลังการเดินทาง ดังนี้

ก่อนการเดินทาง

- ควรตรวจสุขภาพก่อนการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะห์ โดยเฉพาะผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยง (โรคเบาหวาน โรคปอดเรื้อรัง ภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นต้น)
- ต้องได้รับการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ และวัคซีนไข้กาฬหลังแอ่น
- ส่งเสริมสุขภาพ โดยรับประทานอาหารสะอาด และปลอดภัยให้ครบห้าหมู่ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และพักผ่อนให้เพียงพอ

ระหว่างการเดินทาง

- ดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคลอยู่เสมอ เช่น การล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำ เจลล้างมือ หรือเจลแอลกอฮอล์ สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อเข้าไปในสถานที่ที่มีการรวมตัวของคนเป็นจำนวนมาก
- หลีกเลี่ยงการคลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจหรือผู้ที่มีอาการไอหรือจาม
- ผู้มีโรคประจำตัวที่เสี่ยงต่อการป่วย ควรสวมหน้ากากอนามัยป้องกันโรค และเปลี่ยนหน้ากากอนามัยบ่อยๆ เมื่อเข้าไปในสถานที่ที่มีการรวมตัวของคนเป็นจำนวนมาก
- ควรล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่ โดยเฉพาะเมื่อสัมผัสกับสารคัดหลั่งของผู้ป่วยหรือสิ่งแวดล้อมที่ผู้ป่วยสัมผัส
- หลีกเลี่ยงการเข้าไปสัมผัสกับฟาร์มสัตว์หรือสัตว์ป่าต่างๆ หรือตีมนมสัตว์ โดยเฉพาะอูฐ ซึ่งเป็นแหล่งรังโรคของเชื้อได้
- ถ้ามีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ (มีอาการรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อกิจวัตรประจำวันปกติ) ควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสคลุกคลีกับบุคคลอื่นเพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อ เมื่อไอหรือจาม ควรหน้ากากอนามัยทุกครั้ง และทิ้งหน้ากากอนามัยที่ปิดมิดชิดและล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ควรไอหรือจามลงบนเสื่อผ้าบริเวณต้นแขน ไม่ควรจามรดมือและรีบไปพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่
- ปฏิบัติตามคำแนะนำด้านสาธารณสุขของประเทศนั้นๆ อย่างเคร่งครัด

การปฏิบัติตัวหลังการเดินทาง

- ในช่วงสองสัปดาห์ (๑๔ วัน) หลังเดินทางกลับแล้ว หากมีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจเหนื่อยหอบ ควรไปพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติการเดินทางและการสัมผัสสัตว์

๖. คำแนะนำสำหรับผู้เดินทาง/นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปประเทศที่มีการระบาดของโรค

จากข้อมูลที่มีในปัจจุบัน พบว่ากลุ่มเสี่ยงที่จะมีอาการป่วยรุนแรง ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคปอดเรื้อรัง โรคไตวาย หรือผู้ที่ภูมิคุ้มกันต่ำ ควรระมัดระวังเป็นพิเศษ หากท่านเดินทางเข้าไปในประเทศที่มีการระบาด และเข้าเยี่ยมชมฟาร์ม หรือสถานที่เก็บผลผลิตทางการเกษตร และหรือในพื้นที่ตลาดที่มีอยู่ และควรปฏิบัติตนดังนี้

- หลีกเลี่ยงการคลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจหรือผู้ที่มีอาการไอหรือจาม
- ผู้มีโรคประจำตัวที่เสี่ยงต่อการป่วย อาจพิจารณาสวมหน้ากากป้องกันโรค และเปลี่ยนบ่อยๆ เมื่อเข้าไปในสถานที่ที่มีคนอยู่รวมกันมากๆ
- ควรล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่ โดยเฉพาะเมื่อสัมผัสกับสารคัดหลั่งของผู้ป่วยหรือสิ่งแวดล้อมที่ผู้ป่วยสัมผัส
- หลีกเลี่ยงการเข้าไปสัมผัสกับฟาร์มสัตว์หรือสัตว์ป่าต่างๆ หรือคิมมิมสัตว์ โดยเฉพาะอูฐ ซึ่งอาจเป็นแหล่งรังโรคของเชื้อได้
- ถ้ามีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ (มีอาการรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อกิจวัตรประจำวันปกติ) ควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสคลุกคลีกับบุคคลอื่นเพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อ เมื่อไอหรือจามควรใช้กระดาษชำระปิดปากและจมูกทุกครั้ง และทิ้งกระดาษชำระที่ใช้แล้วลงในถังขยะที่ปิดมิดชิดและล้างมือให้สะอาด กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ควรไอหรือจามลงบนเสื่อผ้าบริเวณต้นแขน ไม่ควรจามรดมือและรีบไปพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่

สื่อสนับสนุน จากกองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค
ในการป้องกันควบคุมโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง หรือโรคเมอร์ส

โรคติดต่อระบบทางเดินหายใจตะวันออกกลาง
Middle East Respiratory Syndrome (MERS)

เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส MERS-CoV ซึ่งเป็นไวรัสโคโรนา (coronavirus) ที่สามารถทำให้เกิดโรคปอดบวมและหายใจลำบากในผู้ป่วยบางราย โรคนี้ได้รับการรายงานครั้งแรกในปี 2012 ในประเทศซาอุดีอาระเบีย และมีกระแสมรณะในบางประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลาง ซึ่ง**มีอาการรุนแรง และเป็ดัฒรการเสียชีวิตสูง** มักแสดงอาการหลังได้รับเชื้อ **2- 14 วัน**

อาการ
ไข้ ไอ หายใจลำบาก ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ บางรายผู้ป่วยอาจมีอาการรุนแรง ปอดอักเสบ ไตวาย และอาจเสียชีวิตได้

การติดต่อ
1.การติดต่อหลักมักเกิดจากการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ที่ติดเชื้อ เช่น การไอหรือจาม
2.สารคัดหลั่ง (น้ำมูก น้ำลาย หรือเสมหะ) ที่มีเชื้อไวรัส MERS-CoV สุกนร้อนในอากาศหรือบนพื้นผิวต่างๆ
3.การสัมผัสสัตว์ที่ติดเชื้อ เช่น อูฐ หรือการดื่มนมอูฐ

คำแนะนำในการดูแลตนเอง

ก่อนเดินทาง

- ควรตรวจสุขภาพก่อนเดินทาง และควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ระหว่างเดินทาง

- รักษาความสะอาด รับประทานอาหาร ดื่มน้ำสะอาด และสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา
- หลีกเลี่ยงการเดินทางหรือไปสถานที่แออัด หากไม่จำเป็น

หลังกลับจากเดินทาง

- หากมีอาการ ไข้ ไอ หรือเจ็บคอ หรือมีน้ำมูก ให้รีบไปพบแพทย์ทันที หรือ โทร 1669 พร้อมแจ้งประวัติ การเดินทาง

เว็บไซต์: <https://ddc.moph.go.th/dcd/> สายด่วน 1422

แหล่งที่มา <https://ddc.moph.go.th/dcd/publishinfodetail.php?publish=๑๖๙๖๕&deptcode=dcd>

QR code

ท่านสามารถติดตามแนวทาง คำแนะนำ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เว็บไซต์กรมควบคุมโรค (<https://ddc.moph.go.th/publishinfo.php?info>) หรือสายด่วนกรมควบคุมโรค ๑๔๒๒